

SISSEJUHATUS ÕPETAJALE ENNE TUNNI PLANEERIMIST

Tunnikavad on loodud II ja III õppeastme tasemel materjalidest ja tüüpharjutustest. Tüüpharjutusi on muudes kontekstides kasutatud ka gümnaasiumiastme ning täiskasvanute peal. Teisisõnu: nad peaks olema õpetaja oskustele ja kogemustele tuginedes kasutatavad 6.-12. klassidega. Ent õpetaja võiks enne läbi mõelda ja otsustada, kas ja kuidas ta konkreetseid teemasid enda õpilastega käsitleda soovib.

Tunnikavad on üles ehitatud põhimõttel, et tund algaks häälestava sissejuhatuse ja lõpeks väljajuhatava tegevusega. Nende vahel on õpetaja selgituslik osa ning ruumi 1-2 aktiivõppe harjutuseks. Harjutuste juurde kuulub ka pildi- vm materjal, mis tasuks enne tundi alla laadida. Tunnikava eeldab, et õpilased (või vähemasti enamik neist) on filmi näinud. Tund õnnestub paremini, kui õpetaja on enne tundi enda jaoks harjutused ning materjalide kasutamise läbi mõelnud.

Mustas kirjas tekst õpilastele ümber jutustamiseks ja nendega tegevuste tegemiseks. [Sinises kirjas tekst on lisateave õpetajale](#). *Kursiivis tekst samuti pigem õpetajat juhendav*. Faile alla laadides saab neisse teha ka parandusi, muudatusi, lisandusi.

Et tunni pikkus kipub koolides varieeruma 40-75 minutini, on kavasid koostatud kompromissiga, kus materjale on u. 60 minuti jagu. See võiks anda õpetajale võimaluse soovi korral keskenduda pikemalt (näiteks jagades harjutusi 2 tunni peale) või lühemalt (näiteks otsustades ühe harjutuse juures pikemalt, teise juures lühemalt arutleda).

Harjutusi tehes jälgi, et haavatavamas seisus õpilased saaksid ka sõna ning osaleda. Vastavalt õpilaste vanusele võib olla tarvis selgitusi kohandada: usaldame siin õpetaja professionaalsust valikute tegemisel.

NB! Kiusamise tõhusaks ennetamiseks 1-2 tunnist ei piisa – need on lisavõimalus süsteemsele tööle, mida loodetavasti koolis kiusuennetuseks tehakse. Kui koolipere pole veel teadus- ja tõenduspõhise kiusuennetuse peale mõelnud, tasub uurida kiusamisvaba.ee lehelt KiVa programmiga liitumise võimalust. Täiendavat abi teemakäsitlemiseks leiab ka SA Kiusamisvaba Kool [materjalipangast](#).

Mõned definitsioonid:

Kiusamine – korduv ja tahtlik kahju tekitamine inimesele, kellel on end selle eest raske kaitsta, (sest teisel osapoolel on temast rohkem võimu, jõudu, populaarsust jne).

Kiusamine on grupinähtus.

Kiusamise liigid – kiusamine võib olla füüsiline (nt löömine, tõukamine, asjade lõhkumine), sõnaline (solvangud, ähvardused, torkavad kommentaarid), kaudne (tõrjumine, kuulujuttude levitamine) ning virtuaalne (küberkiusamine, üldiselt seotud teiste kiusamisliikidega).

Grupi surve – grupp paneb meid käituma nii, nagu me ei tahaks käituda, või tegema asju, millega me täiesti nõus ei ole. Grupp võib avaldada nii positiivset (nt eeskujuliku käitumise näol) kui negatiivset survet (nt kiusamise, mõnuainete tarvitamise näol).